

СТАНОВИЩЕ

от Доц. Таня Николаева Мегова, д.п.

**относно дисертационен труд на тема:
„КИНЕЗИТЕРАПЕВТИЧЕН ПОДХОД ПРИ ДЕЦА С ДЕТСКА ЦЕРЕБРАЛНА
ПАРАЛИЗА“**

Разработен от ИСАН КАДРИ ЕМИНИ

За присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4.

Обществено здраве.

Научен ръководител: доц. Мариела Филипова, доктор

Представеният дисертационен труд е посветен на актуален и значим проблем в областта на кинезитерапията – приложението и ефективността на кинезитерапевтичните подходи при деца с детска церебрална парализа (ДЦП). Заболяването е сред водещите причини за двигателни нарушения в детска възраст и оказва съществено влияние върху функционалната независимост, социалната адаптация и качеството на живот на засегнатите деца и техните семейства. Всичко това, според мен, прави темата на настоящата разработка особено интересна и актуална.

Представеният за рецензия дисертационен труд на Исан Кадри Емини е разработен в обем от 151 машинописни страници, като в него са включени и 3 приложения, както и използваните 156 библиографски източници, от които 7 на кирилица и 149 на латиница. Трудът е онагледен с 72 таблици, 72 диаграми и достоверен снимков материал. Структуриран е правилно, според изискванията за този вид научни разработки.

Дисертационният труд следва логична последователно. В литературния обзор авторът представя задълбочен анализ на съвременните концепции относно етиологията, патогенезата, клиничните форми и функционалните ограничения при детска церебрална парализа. Разгледани са основните кинезитерапевтични методи и подходи, използвани в клиничната практика, като са анализирани техните предимства и ограничения.

Трудът съдържа три взаимно свързани глави – литературен обзор; методология на научното изследване, резултати и анализ, както и дискусия, изводи и препоръки, приноси и заключение.

Въведението е насочващо към разработвания проблем. Това показва верния научен подход на автора към изучавания проблем и подпомага извеждането на правилна работна хипотеза. Тя е ясно определена и произтича от анализът на литературните данни. Работната теза и работната хипотеза са в пряка връзка с темата на проучването.

Методологичната част е разработена ясно и прецизно. Формулирани са конкретни цел, задачи и методи на изследване. Целта на проучването е точно формулирана. Задачите, общо пет на брой са конкретни и са разработени в съответствие с поставената цел, което дава възможност за систематичен подход при провеждане на проучването.

Структурата на дисертационния труд е в съответствие с поставената цел и произтичащите от нея задачи. Подборът на изследваните лица, използваните критерии за оценка и приложените статистически методи са адекватни на поставените цели.

Авторите са цитирани коректно.

През **втория етап от проучването** подробно е описана приложената кинезитерапевтичната, специализирана методика в извънболнични (амбулаторни) условия, съобразено с функционалното състояние на всяко дете. В изследването са приложени различни инструментални високоспециализирани и високотехнологични методи, а именно:

- Сензорни платформи за баланс;
- EMG (електромиография);
- 3D motion capture и силови платформи;
- Роботизирани устройства.

Комбинацията от прилаганите функционални методи позволява цялостна оценка на двигателната функция и индивидуализиране на терапевтичния план.

Целта, средствата и методичните указания на кинезитерапевтичната програма са представени прецизно и точно. В експерименталната група са приложени: пасивни, пасивно активни упражнения, упражнения на уреди и с уреди, елементи на ерготерапия, елементи от ПНМУ – методиката на Кабат; елементи от Методиката на Bobath, упражнения в паралел кубове (Parallel Bars) и шведска стена, упражнения за координация в седеж и стоеж, упражнения за горни крайници на уреди, с уреди и други. Времето за престой във вертикализатора за експерименталната група е 25-30 мин. Приложените средства, напълно съответстват на съвременните тенденции на кинезитерапевтичната теория и практика за лечение на деца с ДЦП. Методичните указания са описани много точно, ясно и професионално. Това дава възможност специалистите по кинезитерапия да ползват дисертационния труд като алгоритъм и практическо ръководство за функционално възстановяване на деца с изразен двигателен дефицит.

Резултатите са отлично представени, анализирани и интерпретирани коректно. Приложени са подходящи статистически методи. Анализът на доказателствения материал и представената кинезитерапевтична програма при деца с детска церебрална парализа демонстрират научните качества на докторанта като безспорен специалист в областта на кинезитерапия.

Въз основа на получените резултати и обсъждането им са направени 3 извода, които обективно отразяват представения фактически материал и теоретични и практически препоръки с които съм напълно съгласна.

Приносителите на дисертационния труд са описани в три отделни раздела.

Авторефератът е изработен в съответствие с изискванията и отразява правилно основните части на дисертационния труд.

Заклучение

Исан Кадри Емини е представил един много добре оформен и завършен труд, който има съществено научно-практическо значение. Дисертационният труд представлява актуално, значимо и задълбочено научно изследване, насочено към една от съществените области на кинезитерапията – рехабилитацията при деца с увреждания.

Авторът демонстрира задълбочени теоретични познания, умения за критичен анализ на научната литература и компетентност при прилагането на съвременни кинезитерапевтични подходи в работата с деца с детска церебрална парализа.

Представеният ми за становище докторат напълно отговаря на минималните национални научни изисквания, според Закона за развитие на академичния състав в република България, за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

В тази връзка, гласувам „За“ и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват с положителен вот, на ИСАН КАДРИ ЕМИНИ да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве.

05.06.2026 г.

Изготвил становището:

/доц. Т. Мегова, д.п./

OPINION

From Assoc. prof. Tanya Nikolaeva Megova, PhD

regarding a dissertation on the topic:

"KINESITHERAPEUTIC APPROACH IN CHILDREN WITH CEREBRAL PARALYSIS"

Developed by ISAAN KADRİ EMINI For the award of the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education 7. Health and Sports, professional field 7.4. Public Health. Scientific supervisor: Assoc. Prof. Mariela Filipova, PhD

The presented dissertation is dedicated to a current and significant problem in the field of kinesitherapy – the application and effectiveness of kinesitherapy approaches in children with cerebral paralysis (CP). The disease is among the leading causes of motor disorders in childhood and has a significant impact on the functional independence, social adaptation and quality of life of affected children and their families. In my opinion, this makes the topic of this work particularly interesting and relevant.

The dissertation work of Isan Kadri Emini is developed in a volume of 151 typewritten pages, including 3 appendices, as well as the 156 bibliographical sources used, of which 7 are in Cyrillic and 149 in Latin. The work is illustrated with 72 tables, 72 diagrams and authentic photographs. It is structured correctly, according to the requirements for this type of scientific work.

The dissertation follows a logical sequence. In the literature review, the author presents an in-depth analysis of modern concepts regarding etiology, pathogenesis, clinical forms and functional limitations in cerebral paralysis. The main kinesitherapy methods and approaches used in clinical practice are reviewed, and their advantages and limitations are analyzed.

The work contains three interconnected chapters - a literature review; methodology of scientific research, results and analysis, as well as discussion, conclusions and recommendations, contributions and conclusions.

The introduction is directed towards the problem being developed. This shows the author's correct scientific approach to the problem being studied and helps to derive a correct working hypothesis. It is clearly defined and arises from the analysis of the literature data. The working thesis and the working hypothesis are directly related to the topic of the study.

The methodological part is developed clearly and precisely. Specific goals, tasks and research methods are formulated. The purpose of the study is precisely formulated. The tasks, five in total, are specific and are developed in accordance with the set goal, which allows for a systematic approach to conducting the study.

The structure of the dissertation is in accordance with the set goal and the tasks arising from it. The selection of the research subjects, the evaluation criteria used and the statistical methods applied are adequate to the set goals.

The authors are cited correctly.

In the second stage of the study, applied kinesitherapy, specialized methodology in outpatient (ambulatory) conditions, considered to the functional state of each child, is described in detail. Various instrumental highly specialized and high-tech methods were applied in the study, namely:

- Sensory balance platforms
- Electromyography (EMG)
- 3D motion capture and power platforms
- Robotic devices

The combination of applied functional methods allows for a comprehensive assessment of motor function and individualization of the therapeutic plan.

The purpose means and methodological guidelines of the kinesitherapy program are presented precisely and accurately. In the experimental group, the following were applied: passive, passive-active exercises, exercises on and with devices, elements of ergotherapy, elements of PNMU - Kabat's methodology; elements of the Bobath Methodology, exercises in parallel bars and a Swedish wall, coordination exercises in sitting and standing, exercises for upper limbs on devices, with devices and others. The time spent in the verticalizer for the experimental group is 25-30 minutes. The applied means fully correspond to the modern trends of kinesitherapy theory and practice for the treatment of children with cerebral paralysis. The methodological guidelines are described very precisely, clearly and professionally. This allows kinesitherapy specialists to use the dissertation work as an algorithm and practical guide for the functional recovery of children with pronounced motor deficits.

The results are excellently presented, analyzed and interpreted correctly. Appropriate statistical methods have been applied. The analysis of the evidence and the presented kinesitherapy program for children with cerebral paralysis demonstrate the scientific qualities of the doctoral student as an incontestable specialist in the field of kinesitherapy.

Based on the results obtained and their discussion, 3 conclusions have been drawn that objectively reflect the presented factual material and theoretical and practical recommendations with which I fully agree.

The contributions of the dissertation are described in three separate sections.

The abstract is prepared in accordance with the requirements and correctly reflects the main parts of the dissertation work.

Conclusion

Isan Kadri Emini has presented a very well-formed and completed work, which has significant scientific and practical significance. The dissertation represents a current, significant and in-depth scientific study, aimed at one of the essential areas of kinesitherapy - rehabilitation of children with disabilities. The author demonstrates in-depth theoretical knowledge, skills for critical analysis of scientific literature and competence in the application of modern kinesitherapy approaches in working with children with cerebral paralysis.

The doctoral thesis submitted to me for an opinion fully meets the minimum national scientific requirements, according to the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor".

In this regard, I vote "For" and propose to the esteemed members of the Scientific Jury to vote in the affirmative, to award Isan Kadri Emini the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education 7. Health and Sports, professional field 7.4. Public Health.

05.06.2026

Prepared the opinion:

/Assoc. Prof. T. Megova, PhD/